

MA21

UDRŽITELNÝ ROZVOJ V MIKROREGIONECH – UMÍME TO?!

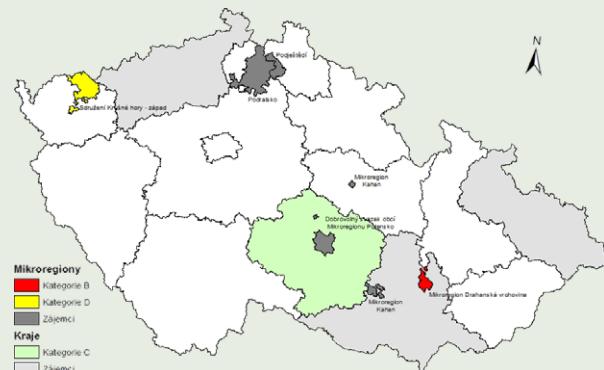
Praktické zkušenosti a informace pro místní Agenda 21 v prostředí mikroregionů

MÍSTNÍ AGENDA 21 – CESTA KE KVALITĚ

„Místní Agenda 21 – mezinárodní program zavádění zásad udržitelného rozvoje na místní úrovni (města, obce, regiony). Cílem je rozvoj procesů, které příznivě ovlivní kvalitu života nejen současných obyvatel měst, ale také život generací jejich dětí, to vše ve spolupráci s veřejností. Udržitelný rozvoj je jedním z cílů EU a OSN.“

Mezinárodní program místní Agenda 21 je zakotven v dokumentu OSN – Agenda 21, k jehož naplňování se na Summitu Země v roce 1992 zavázaly desítky států včetně České republiky.

Přehled MA21 v ČR v roce 2010 – regiony

Nezbytné součásti MA21

- Organizační zázemí, plánování a hodnocení postupu MA21
- Zapojení veřejnosti, místní partnerství, komunitní plánování
- Strategické řízení k udržitelnému rozvoji, monitorování postupu
- Komunikace, propagace, informovanost, sdílení dobré praxe
- Financování, motivace v rámci MA21

ZKUŠENOSTI Z PRAXE

Jak realizují MA21 v mikroregionu Drahanská vrchovina se ptáme Františka Vlka – koordinátora MA21

Municipalita:
Nejvyšší dosažená úroveň MA21:
Koordinátor MA21:
Kontakt:

Mikroregion Drahanská vrchovina
kategorie "B" (poprvé v r. 2009)
Mgr. František Vlk
koordinatorvlk@seznam.cz • www.drahanska-vrchovina.cz

- Jak byste popsal hlavní mezníky realizace MA21 v mikroregionu Drahanská vrchovina?

Důležitým bodem pro nás postup bylo schválení oficiálních Kritérií MA21, která jasně vymezila cestu kudy při realizaci místní Agendy 21 postupovat. Kritéria není těžké splnit za

podmínky, že dobře funguje spolupráce mezi starosty jednotlivých obcí mikroregionu. Význam této spolupráce se dobře ukažuje například při přípravě akcí pro veřejnost (kampaní, kulatých stolů, Fóra apod.).

Významný a zcela konkrétním mezníkem bylo pro nás uspořádání prvního Fóra Zdravého mikroregionu v roce 2007. Fórum umožnilo obcím v mikroregionu „dát hlavy dohromady“, a to za účasti nejen politiků a odborníků, ale i širší veřejnosti. Tuto akci opakujeme od té doby každoročně a koná se v Drnovicích – spádově nejvhodnější obci mikroregionu.

Pro úspěšnou realizaci MA21 v mikroregionu bylo rovněž zásadní získání dotace z Revolvingového fondu MŽP, která umožnila například financování činnosti koordinátora MA21.

Přínosem pro postup mikroregionu byl v neposlední řadě vstup do Národní sítě Zdravých měst ČR v roce 2006, který umožnil spolupráci a sdílení zkušeností se zástupci dalších obcí a regionů.

■ Jak se z hlediska realizace MA21 liší mikroregiony od ostatních typů municipalit?

Místní Agenda 21 je zejména o komunikaci a spolupráci – v případě mikroregionu to znamená sladit potřeby více obcí najednou, což v praxi nebývá vždy jednoduché.

Myslím, že po organizační stránce je zde realizace MA21 ve srovnání s městy složitější, neboť nemáme k dispozici také odborných kapacit – ať už např. pro práci na komunitním plánu, přípravu akcí nebo plnění Databáze MA21 a dokladování jednotlivých kritérií.

Realizaci MA21 v mikroregionech tedy nelze stavět na úřadu jako základní pracovní jednotce, ale je zde potřeba najít ochotné a aktivní lidi se zájmem o dlouhodobou spolupráci.

Mikroregiony mají oproti městům méně příležitostí, kde hledat inspiraci a dobrou praxi.

■ Jak se v mikroregionu Drahanská vrchovina daří organizovat Fórum?

Mikroregion Drahanská vrchovina pokládá Fórum za významnou každoroční akci, jejíž výступy jsou důležitým podkladem pro další rozvoj obcí. Pořádání Fóra vyžaduje dlouhodobou přípravu a zahrnuje řadu dílčích aktivit, z nichž každá má svůj význam. Úspěch akce je podmíněn mimo jiné účastí co největšího počtu osob, zmíním zde tedy několik našich zkušeností v této oblasti.

Pro zajištění účasti je zapotřebí využít všech dostupných nástrojů. Nás mikroregion využívá především úzké spolupráce se starosty jednotlivých obcí. Dle rozhodnutí správní rady mikroregionu Drahanská vrchovina se všichni starostové povinně podílejí na oslovení účastníků akce. Nezbytná je také spolupráce s dalšími důležitými aktéry života v regionu – hasiči, kronikáři, knihovníky nebo zástupci Sokola apod. V posledních letech se též stále více osvědčuje spolupracovat při organizaci Fóra se zástupci škol.

Je třeba počítat s tím, že například menší obce v regionu (do 1 000 obyvatel) mohou být někdy méně ochotné poskytnout své omezené lidské kapacity pro akce zabývající se problémy, na jejichž řešení obce neziskávají dotace od státu (opravy komunikací, chodníků, hřišť nebo veřejných budov – škol, tělocvičen apod.). Na tuto cílovou skupinu je tedy třeba se speciálně zaměřit.

Účast na Fóru našeho mikroregionu se pohybuje minimálně kolem 30 osob a každoročně se navyšuje.

■ Jaké kampaně se v mikroregionu Drahanská vrchovina nejlépe osvědčily? Pomáhají s jejich organizací také další partneři?

Mezi velmi oblíbené patří jarní kampaň Den Země. Její nedílnou součástí bývá už tradičně výsadba nových stromků, které mikroregion zajistí, nebo tzv. jarní úklid v jednotlivých obcích. Mikroregion na kampani úzce spolupracuje s neziskovými organizacemi, které se starají o široké spektrum doprovodných akcí – např. sdružení Drnka organizuje pochod k „bažině“ nebo výstavu fotografií ze života mikroregionu, sdružení Lipka pořádá nejrůznější ekovýchovné akce pro děti i dospělé, sdružení Kolokoč se zaměřuje na akce pro maminky s dětmi.

Na podzim se mikroregion zapojuje do kampaně Dny Zdraví. Původně jsme akci pořádali ve spolupráci s Českým červeným křížem, později se velmi osvědčilo zapojit do přípravy a realizace kampaně školy, díky nimž se počet účastníků kampaně mnohonásobně zvýšil.

V roce 2011 bychom rádi vyzkoušeli zapojení mikroregionu do dalších komunitních kampaní, jako jsou Dny bez úrazů, Den bez tabáku nebo Evropský týden mobility. I u těchto kampaní počítáme s pomocí partnerských sdružení, škol a dalších organizací.

Se dvěma úplnými základními školami má mikroregion uzavřené smlouvy o spolupráci a jejich ředitelé jsou aktivními členy pracovní skupiny mikroregionu pro MA21 – spolupráce s nimi je výborná. Za velmi dobrou lze označit i spolupráci s dalšími třemi neúplnými základními školami. Mikroregion s úspěchem spolupracuje také s většinou mateřských škol.

KRITÉRIA MA21 – ŠANCE PRO AKTIVNÍ MĚSTA, OBCE A REGIONY

Kritéria MA21 – nástroj pro měření kvality MA21

Pro měření kvality MA21 je sestavena oficiální sada **Kritérií MA21**, která byla v roce 2006 schválena Radou vlády pro udržitelný rozvoj. Kritéria shrnují základní aspekty, které má municipalita postupující v rámci MA21 prokázat. Cílem kritérií není poskytnout jednotný návod pro realizaci MA21, ale přehledný nástroj/vodítko pro základní body postupu.

Proč zavádět Kritéria MA21?

- města, obce i regiony mohou dle jasně definovaných parametrů prokázat, že v praxi uplatňují MA21 a na jaké úrovni MA21 se nacházejí;
- sledování stavu procesu MA21 pomocí Kritérií MA21 může být využíváno jako podpůrný prostředek pro žádosti o granty EU a o podporu z vybraných dotačních titulů jednotlivých resortů či krajů (aktivní MA21, které transparentně doloží svůj postup, budou mít větší šanci na tyto zdroje a dotace dosáhnout).

Sady Kritérií MA21 dle typu municipality (obec-město-region)

Od roku 2010 jsou k dispozici upravené sady Kritérií MA21. Ty vycházejí ze základní sady pro města/obce střední velikosti, avšak jsou upzásobeny tak, aby respektovaly specifika příslušného typu municipality.

Například v případě mikroregionů jsou některá Kritéria MA21 ze základní sady pouze doporučená (nepovinná), a to zejména s ohledem na rozdílné vlastnosti tohoto typu municipality ve srovnání s městem.

V současnosti je k dispozici celkem 5 typových sad kritérií:

- pro města (základní sada)
- pro statutární města
- pro malé obce do 2 tis. obyvatel
- pro mikroregiony
- pro kraje

JAK JSOU KRITÉRIA MA21 ČLENĚNA A DOKUMENTOVÁNA?

Základní sada jedenadvaceti kritérií je rozčleněna do čtyř hlavních kategorií dle dosažené úrovně MA21 („A“/nejvyšší – „D“/nejnižší). Uvedeným kategoriím předchází „startovací“ skupina Zájemci.

Každé Kritérium MA21 má stanoveny svoje ukazatele zahrnující aktivity/úkony, jejichž realizace vede k jeho splnění. Nedílnou součástí ukazatele je jeho limit nebo konkretní hodnota, kterou musí každé město, obec či region naplnit a doložit prostřednictvím přesně specifikované dokumentace. Aby mohla municipalita postoupit z jedné kategorie do druhé, je nutné splnit všechna kritéria příslušející té kategorii.

Přehled kategorií MA21

- **Kategorie ZÁJEMCI** (zahrnuje všechny evidované zájemce o problematiku MA21 a je otevřená nejen municipalitám, ale

také dalším subjektům aktivně zapojeným do realizace MA21, např. neziskovým organizacím)

- **Kategorie D: „START“** („začátečnická“ úroveň MA21, předpokládá organizační zajištění procesu MA21 a start vybraných informačních aktivit – články, web atp.)
- **Kategorie C: „STABILIZACE“** (mírně pokročilá úroveň MA21, předpokládá aktivní zapojení veřejnosti a politické zastřešení procesu MA21)
- **Kategorie B: „SYSTÉM ŘÍZENÍ“** (pokročilá úroveň MA21, předpokládá zavedení a používání systému řízení municipality dle zásad MA21)
- **Kategorie A: „DLIOUHODOBÝ PROCES“** (nejvyšší úroveň MA21, předpokládá strategický a dlouhodobý rozvoj za aktivní účasti veřejnosti, založený na principech udržitelného rozvoje a směřující ke zvyšování kvality života občanů)

KRITÉRIA MA21 – SADA PRO MIKROREGIONY A SVAZKY OBCÍ

KATEGORIE ZÁJEMCI: „ZÁJEM O MA21“

Č.	KRITÉRIUM	UKAZATEL	LIMIT
i	Zájem o zápis do evidence MA21	Vyplnění registračního formuláře do Databáze MA21	Ano/Ne
ii	Kontaktní osoba MA21	Stanovení kontaktní osoby – zástupce právnické osoby	Ano/Ne
iii	Zpětná vazba o stavu MA21	Pravidelné potvrzení zájmu o evidenci v Databázi MA21	Ano/Ne

KATEGORIE D: „START“

Č.	KRITÉRIUM	UKAZATEL	LIMIT
1.	Organizační struktura MA21	Ustanovení zodpovědného politika pro MA21	Ano/Ne
		Ustanovení koordinátora MA21 (v rámci kanceláře mikroregionu úřadu či organizace pořešené mikroregionem)	Ano/Ne
		Existence neformální skupiny pro MA21 (může být i oficiální orgán)	Ano/Ne
2.	Aktivní zapojování veřejnosti do oblasti plánování, a rozhodování (typu kulaté stoly, fórum UR/MA21 aj.)	Plánování s veřejností (akční nebo komunitní plánování)	Minimálně 1 plánovací akce za rok
3.	Prezentace činností a výstupů MA21	Aktualizace webové stránky s informacemi o MA21 Uverejňování zpráv o MA21 v regionálních/celostátních médiích	Informace o aktuálních aktivitách v daném roce na webu Minimálně 2 zprávy v médiích za rok
4.	Spolupráce/partnerství sektoru veřejné správy, občanského sektoru a podnikatelského sektoru	Společné zapojení zástupců občanského sektoru a podnikatelského sektoru do aktivit v rámci MA21	Minimálně 1 společná aktivita za rok

KATEGORIE C: „STABILIZACE“

Č.	KRITÉRIUM	UKAZATEL	LIMIT
5.	Oficiální orgán mikroregionu k MA21	Ustanovení/existence orgánu valné hromady nebo jiného příslušného orgánu mikroregionu pro sledování postupu MA21 složeného ze zástupců veřejné správy, komerčního sektoru a neziskového sektoru	Ano/Ne Min. 1 zástupce z každého sektoru
6.	Oficiálně schválený dokument k MA21 (deklarace, charta apod.)	Schválení dokumentu k MA21 valnou hromadou mikroregionu	Ano/Ne
7.	Informace, vzdělávání a osvěta k UR a MA21	Pořádání osvětových akcí/ kampaní k UR (Den Země, Evropský týden mobility apod.) nebo aktivní spoluúčast na těchto akcích/kampaních v rámci obcí mikroregionu (mediální nebo jiná podpora ze strany mikroregionu pro obce)	Minimálně 1 kampaň nebo akce za rok
8.	Sledování a hodnocení procesu MA21	Projednání roční pravidelné zprávy o MA21 nebo akčního plánu zlepšování MA21 valnou hromadou nebo jiným příslušným orgánem mikroregionu	Ano/Ne
9.	Finanční podpora aktivit MA21 ze strany mikroregionu nebo jeho obcí	Schválení finanční podpory aktivit MA21 vyplývajících z komunitního plánování příslušným orgánem mikroregionu nebo některé z jeho členských obcí (možno jednorázová i systematická podpora)	Minimálně 1x za rok
10.	Pravidelné veřejné fórum UR/MA21 k celkovému rozvoji mikroregionu	Pořádání veřejného fóra UR/MA21 v mikroregionu	Minimálně 1x za rok

KATEGORIE B: „SYSTÉM ŘÍZENÍ“

Č.	KRITÉRIUM	UKAZATEL	LIMIT
11.	Strategický plán mikroregionu respektující principy UR nebo strategie UR mikroregionu	Strategický plán k UR/strategie UR schválený valnou hromadou mikroregionu	Ano/Ne
14.	Získávání externích zdrojů pro realizaci MA21	Získávání externích zdrojů pro realizaci aktivit MA21 (externí dotace, granty aj.)	Minimálně 1 aktivní externí zdroj nebo podaná žádost v roce
15.	Stanovení a sledování vlastních indikátorů MA21	Stanovení a sledování vlastních indikátorů vyplývajících z komunitního plánování	Ano/Ne
17.	Certifikované proškolení koordinátora MA21	Absolvování případně aktuální účast koordinátora MA21 na akreditovaném školení pro koordinátory MA21	Ano/Ne
18.	Výměna zkušeností a přenos příkladů dobré praxe v oblasti MA21	Aktivní zveřejňování vlastních příkladů dobré praxe v rámci tématické akce regionálního/celostátního významu, příp. veřejně přístupné databáze	Ano/Ne

KATEGORIE A: „DLOUHODOBÝ PROCES“

Č.	KRITÉRIUM	UKAZATEL	LIMIT
21.	Principy UR jsou v mikroregionu prakticky uplatňovány	Udržení/zlepšování stávajícího stavu a vlivu na UR (dle vlastních i standardizovaných indikátorů) Udržení/zlepšování spokojenosti obyvatel s kvalitou života v mikroregionu a s procesem MA21	Zjištění stavu /vlivu minimálně 1x za 3 roky Zjištění stavu minimálně 1x za 3 roky

VÝJIMKY

Pro mikroregiony a svazky obcí platí následující výjimky ze základní sady 21 Kritérií MA21:

Č.	KRITÉRIUM	UKAZATEL	LIMIT
12.	Dilčí koncepcie mikroregionu v souladu se strategickým plánem mikroregionu respektujícím principy UR nebo strategii UR mikroregionu	Dilčí koncepce, která naplňuje principy UR, schválená valnou hromadou mikroregionu	Prohlášení o naplnění principů UR uvedeno min. v 1 platné dilčí koncepci
13.	Systém finanční podpory mikroregionu pro realizaci opatření MA21	Schválení systému finanční podpory (nebo alespoň jeho dilčí části) zahrnujícího podporu MA21 radou nebo valnou hromadou mikroregionu	Ano/Ne
16.	Sledování mezinárodně standardizovaných indikátorů UR	Sledování mezinárodních indikátorů UR	Ano/Ne
19.	Oficiální orgán mikroregionu pro sledování stavu UR	Ustanovení orgánu rady nebo valné hromady mikroregionu	Ano/Ne
20.	Management kvality v rámci veřejné správy mikroregionu	Zavedení certifikovaného systému řízení kvality v rámci činnosti úřadů členských obcí mikroregionu (např. ISO, CAF, EMS, EMAS)	Ano/Ne

Kritéria 12, 13, 19 a 20 po mikroregionech NEJSOU POVINNĚ vyžadována.

Kritérium 16 bude sledováno pouze V PŘIPADE, že bude k dispozici metodika sledování mezinárodně standardizovaných indikátorů pro mikroregionální úroveň. Do této doby není pro uznaní kategorie povinně vyžadováno.

DATABÁZE MA21 – OFICIÁLNÍ EVIDENCE MA21 V ČR

Postup jednotlivých měst, obcí a regionů v souladu s Kritérii MA21 lze průběžně sledovat v rámci **Databáze MA21**. Tato oficiální evidence transparentně dokládaje kvalitu jednotlivých realizátorů MA21 a jejich reálný pokrok v čase. Databáze MA21 je veřejně přístupná na internetu: www.ma21.cz

Základní zásady práce s databází

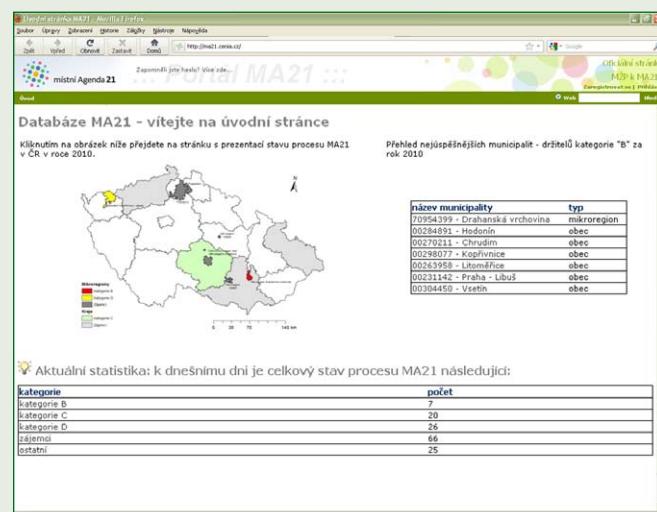
Práce uživatele (obce, města či regionu) s Databází MA21 je soustředěna do několika jednoduchých kroků:

1. Registrace uživatele do databáze (www.ma21.cz – registrace)
  2. Naplnění požadované dokumentace ke kritériím do e-formuláře (dle příslušného typu municipality)
  3. Zaslání e-formuláře k odborné kontrole
  4. Schválení a následné zobrazení ověřených kritérií v databázi
  5. Každoroční aktualizace dat v databázi

Základní správu Databáze MA21 zajišťuje – CENIA, česká informační agentura pro životní prostředí. Ta zároveň poskytuje místním při plnění databáze asistenční pomoc (www.ma21.cz – Kontakty).

Výhody práce s Databází MA21

- pro města, obce a regiony je databáze jednoduchým nástrojem **pro prezentaci jejich aktivit** v rámci MA21 dle oficiálně stanovených podmínek
  - pro resorty, kraje a mezinárodní instituce je databáze **zdrojem informací** o rozsahu a kvalitě MA21 jak v konkrétních městech, tak v ČR celkově, a to v daném roce i zpětne

KAŽDOROČNÍ KONTROLA PLNĚNÍ KRITÉRIÍ MA21

Kontrolu dat, která jsou ze strany realizátorů MA21 do databáze plněna, zajišťuje **Pracovní skupina pro MA21** Rady vlády pro udržitelný rozvoj (PS MA21 RVUR). Čím vyšší úrovně MA21 dané město, obec či region dosahuje, tím důkladnější je systém její kontroly.

Pro **kategorie „D“ a „C“** je kontrola dokumentace o postupu v MA21 zajišťována prostřednictvím členů PS MA21. Ti jsou o postupu města/obce/regionu informováni ze strany CENIA a je jim vymezena lhůta 10 pracovních dnů, kdy mohou doloženou dokumentaci připomínkovat či rozporovat. Případné připomínky jsou shromažďovány po tuto dobu prostřednictvím CENIA a následně zaslány dané municipalitě k vyřešení. Až po uplynutí kontrolní lhůty je městu/obci/regionu kategorie uznána za splněnou (nejsou-li ke kvalitě obsažené dokumentace žádné připomínky).

Adept na **kategorii „B“** musí nejprve v předchozích 3 letech úspěšně obhájit kategorii „C“ a získat souhlasné stanovisko PS MA21 k postupu do kategorie „B“. Následně je kontrola této kategorie prováděna přímo na místě v daném městě/obci/regionu za účasti odborné komise složené ze zástupců PS MA21. Jedná se o akci otevřenou místní veřejnosti i hostům z jiných municipalit.

Součástí splnění kategorie „B“ je zároveň celostátní „obhajoba“ postupu města/obce/regionu v rámci speciálního veřejného zasedání PS MA21. Kategorie je uznána za splněnou v případě, že v rámci kontroly na místě ani obhajoby nejsou shledány významné nedostatky v postupu dle pravidel a zásad MA21.

U kategorie „A“ probíhá v roce 2011 testování metodiky jejího hodnocení, které bude opřeno o stanovisko nezávislého odborného týmu pro problematiku udržitelného rozvoje na místní úrovni. Podrobná pravidla budou posléze upřesněna.

MA21 JAKO METODA KVALITY VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ

Místní Agenda 21 je mezinárodně uznanou **metodou zvyšování kvality veřejné správy** a vede k uplatnění principů udržitelného rozvoje v praxi obcí i regionů. Na rozdíl od dalších metod přináší s sebou, kromě kvalitní a efektivní práce místních úřadů či vylepšení strategického plánování a řízení, řadu přidaných hodnot – zejména pak aktivní zapojení obyvatel do veřejného života i do spolurozhodování o rozvoji místa, kde žijí.

MA21 umožňuje, aby se region rozvíjel v rovnováze – tedy aby se dařilo sladit hospodářský rozvoj se sociálními potřebami obyvatel a zároveň, aby tento rozvoj respektoval životní prostředí. Místní úřady v tomto sehrávají klíčovou roli.

Od roku 2006 mohou obce a regiony, které v MA21 kvalitně postupují, získat **ocenění Ministerstva vnitra**. Rovněž si mohou vybrané aktivity financovat díky podpoře z Revolvingového fondu Ministerstva životního prostředí.

Ceny Ministerstva vnitra za kvalitu

Realizátoři MA21 mohou být každoročně ohodnoceni v rámci prestižních Cen Ministerstva vnitra za kvalitu ve veřejné správě. Ceny jsou rozčleněny dle úrovně realizace MA21: bronzová/stříbrná cena či cena za inovaci. Podrobné a aktuální informace k pravidlům této „soutěže kvality“ jsou dostupné na webových stránkách Ministerstva vnitra: www.mvcr.cz/kvalita.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

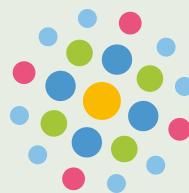

ODKAZY A DALŠÍ INFORMACE

Kontakt pro další informace

Ministerstvo životního prostředí

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10
Ing. arch. Marie Petrová, tajemnice PS MA21 RVUR
(Pracovní skupina pro místní Agenda 21 Rady vlády pro udržitelný rozvoj)
tel.: 267 122 968, e-mail: Marie.Petrova@mzp.cz
www.mzp.cz

místní Agenda 21

Dobrá praxe a zkušenosti v MA21

ZDRAVÁ MĚSTA, OBCE, REGIONY
ČESKÉ REPUBLIKY

Národní síť Zdravých měst ČR
Šrobárova 48, 100 42 Praha 10
Ing. Petr Švec, ředitel NSZM ČR
tel. 602 500 639, e-mail: info@nszm.cz
www.zdravamesta.cz, www.dobrapraxe.cz

Administrativní podpora Databáze MA21

CENIA – Česká informační agentura životního prostředí
Litevská 1174/8, 100 05 Praha 10
e-mail: evvo@cenia.cz
www.cenia.cz

Tento dokument byl vytvořen za finanční pomoci Revolvingového fondu Ministerstva životního prostředí v rámci projektu NSZM ČR s názvem „ROZMARIN“. Za obsah tohoto dokumentu je výhradně odpovědná NSZM ČR a nelze jej v žádném případě považovat za názor Ministerstva životního prostředí.